

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af *Erling Olsen* til ministeren for kulturelle anliggender (20. september 1972):

„Vil ministeren gøre det muligt for skoler og andre undervisningsinstitutioner at benytte bånd af tv-udsendelser i undervisningen mod registrering af de benyttede bånd og afregning med Danmarks radio, når ophavsretsproblemerne er endeligt afklarede?“

(Spm. nr. 1).

Begrundelse.

På landets skoler og undervisningsinstitutioner ønsker mange at benytte bånd af tv-udsendelser i undervisningen. Men de kan ikke gøre det, selv om det ved tillægsaftalen til overenskomsten af 28. oktober 1971 imellem Danmarks radio og Dansk Journalistforbund aftaltes, at der imod vederlag kan udleveres kopier af tv-bånd til rene undervisningsformål, og selv om ophavsretslovens § 11 formentlig gør det muligt for en lærer at overspille en tv-udsendelse på et bånd, der benyttes i hans eller hendes personlige undervisning.

Det kan f. eks. oplyses, at rektor for Roskilde kommunale gymnasium Knud Hemmingsen af undervisningsministeriet er blevet nægtet adgang til at tappe en Horisont-udsendelse til undervisningsformål, så længe ophavsretsproblemerne var uafklarede. Dette gav anledning til en presseomtale, som affødte et brev af 28. august 1972 fra generaldirektør Hans Sølvhøj til rektor Hemmingsen. Generaldirektøren kommer i dette brev ind på udleveringen af båndkopier af tv-udsendelser og skriver: „Når vi ikke yderligere har beskæftiget os med sagen, er det, fordi der simpelt hen ikke kan udleveres bånd, før forholdet til andre ophavsmænd: kunstnere, akademikere og andre, er afklaret. Der er i realiteten ingen udsendelser, hvor kun journalister er ophavsmænd. Skolerne og det folkelige oplysningsarbejde vil derfor ikke kunne have nytte af det hidtil opnåede resultat, før det er fulgt op af tilsvarende overenskomster på andre områder, og her har Danmarks radio mødt overordentlig ringe forståelse hos vore forhandlingspartnere. Kan skolen bidrage til at overbevise offentligheden om det meningsløse i, at de store investeringer og driftsudgifter,

Danmarks radio har for at skabe undervisningsudsendelser, ikke modsvares af en senere anvendelsesmulighed for udsendelserne, ville vi naturligvis være meget taknemmelige.“

Kort sagt: tv's udsendelser kan ikke nyttiggøres i undervisningen, fordi ophavsmændene kæmper om, hvem der skal have hvis penge. Denne situation må bringes til ophør.

Det kan f. eks. ske ved at tillade tapning og udlåne tv-bånd til skoler og undervisningsinstitutioner imod registrering af de benyttede bånd og afregning, når ophavsretsproblemerne er endeligt afklarede.

Minister for kulturelle anliggender *Niels Matthiasens* svar (1. november 1972):

Spørgsmålet afspejler den interesse, der inden for undervisningssektoren er for, at det skal blive gjort muligt for skoler og andre undervisningsinstitutioner at benytte bånd af tv-udsendelser i undervisningen. En sådan benyttelsesadgang kan tænkes etableret på to måder: 1) ved at Danmarks radio får mulighed for direkte at distribuere båndkopier af tv-udsendelser til skoler og andre undervisningsinstitutioner, eller 2) ved at der skabes hjemmel for, at udsendelserne fra „luften“ kan optages på den enkelte undervisningsinstitution eller af en båndcentral.

Med hensyn til den første mulighed (direkte båndudlevering) så jeg gerne, at Danmarks radio blev i stand til at yde vore undervisningsinstitutioner en sådan båndservice, men dette forudsætter en aftalemæssig ordning mellem Danmarks radio og rettighedshaverne, som Danmarks radio foreløbig kun har kunnet få i stand for så vidt angår fastansatte programmedarbejdere og fotografer, der er medlemmer af Dansk Journalistforbund.

Aftalen med Dansk Journalistforbund giver ikke Danmarks radio et tilstrækkeligt grundlag for udlevering af kopier til undervisningsbrug, da der i den væsentligste del af de udsendelser, der er af interesse for undervisningssektoren, også indgår andre ophavsretligt beskyttede bestanddele end dem, der dækkes af journalistaftalen. Der har derfor mellem Danmarks radio og en række andre organisationer, bl. a. Nordisk Copyright Bureau og Akademikernes Cen-